

Taswira kama kumbukumbu: shuhuda za kuona za DRC katika mgogoro

Pamela Tulizo

Mpiga picha

pamelatulizo04@gmail.com

Pamela Tulizo ni nani, na historia yako ya kisanii ni ipi ?

Mimi ni Pamela Tulizo, mpiga picha wa filamu aliyebobea katika uigizaji. Kwa miaka mitano hadi sita, nimekuwa nikifanya kazi kama mpiga picha mtaalamu, huko Goma, mashariki mwa Jamhuri ya Kidemokrasia ya Kongo, ambako kazi yangu ilianza. Kazi yangu ilianza katika uandishi wa habari, lakini haraka nilihisi kupunguzwa na vikwazo vya uhariri vilivyoenea katika vyumba vya habari. Vizuizi hivi vilinizuia kuchunguza mada fulani kwa uhuru niliotaka, na kuibua swali la msingi ndani yangu: ninawezaje kueleza mawazo yangu kwa uhalisi bila kuzuiwa na mfumo mgumu?

Hivi ndivyo nilivyogeuikia upigaji picha. Tayari nikiwa na uzoefu na kamera, mabadiliko haya yalionekana dhahiri kwangu. Hata hivyo, huko Goma, hakukuwa na shule ya upigaji picha wala chuo cha sanaa nzuri, kama vile Kinshasa au Lubumbashi. Zaidi ya hayo, karibu hapakuwa na wapiga picha wa hali halisi wa kike wa kuniongoza. Kama mwanamke anayekua huko Goma, nimekuwa nikijua kwamba wanawake wa jiji langu wana nguvu na ustahimilivu wa ajabu. Hata hivyo kipengele hiki muhimu cha kuwepo kwao kilibakia kupuuzwa kwa kiasi kikubwa. Hakuna hati iliyoangazia ushiriki wao katika uchumi, jukumu lao katika maendeleo au ushiriki wao katika nyanja ya familia na elimu. Ni uchunguzi huu ambao ulichochea kujitolea kwangu: Nilitaka kuwa balozi wa wanawake hawa, kueleza hadithi yao na kuangazia nguvu na uzuri wao kupitia lenzi yangu. Nilipoamua kuwa mpiga picha, ilinibidi kuiambia familia yangu. Baba yangu alipinga hili kwa uthabiti, akizingatia taaluma hii kuwa ya wanaume pekee. Kulingana na yeye, kama mwanamke, maisha yangu ya baadaye yanapaswa kuwa ya ndoa na uzazi. Wakati huu uliashiria mabadiliko muhimu katika maisha yangu na kazi yangu. Maneno yake yalichochea wingi wa mawazo ndani yangu: nafasi yangu ni ipi katika jamii? Je, jukumu langu limefafanuliwa awali na kanuni za kitamaduni na kijamii? Niligundua kwamba ikiwa baba yangu alifikiria hivi, wanawake wengine wa kizazi changu labda walikuwa wakipitia hali kama hizo, wakiota juu ya wakati ujao tofauti lakini wakikabili vizuizi vile vile. Nikikabiliwa na kauli hii ya mwisho—kuchagua kati ya kupiga picha na familia yangu—niliamua kuvumilia bila kujali. Kwa karibu miaka miwili, uamuzi huu ulisababisha mvutano wa familia. Kwa bahati nzuri, mama yangu aliniunga mkono kimya kimya, akinifunika kila nilipolazimika kuhudhuria mafunzo au tukio linalohusiana na upigaji picha. Ili kufadhili masomo yangu, nilifanya mambo mengi: harusi, siku za kuzaliwa, chochote ambacho kingeweza kuniingizia kipato na kuniruhusu kusonga mbele. Kipindi

How to cite this paper:
Tulizo, P. (2025). Taswira kama kumbukumbu: shuhuda za kuona za Kongo katika mgogoro. *Global Africa*, (9), pp. 30-31.
<https://doi.org/10.57832/e10x-r534>

Published: March 20, 2025

© 2025 by author(s). This work is openly licensed via [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

hiki katika maisha yangu kimeathiri sana mbinu yangu ya kisanii. Leo, kazi yangu yote inategemea uchunguzi wa utambulisho wa kike, nafasi na nafasi ya wanawake katika jamii za kisasa na za mababu. Kupitia picha zangu, ninashughulikia haki za wanawake, usawa wa kijinsia, maendeleo na mabadiliko ya hali ya mwanamke. Mtazamo wangu unatofautishwa na kuthaminiwa kwa nguvu, uzuri na uwezo wa wanawake wa Kiafrika, kuvuka vizazi.

Ninavutiwa na takwimu za kike ambazo zimeunda historia na utambulisho wa wanawake wa Kiafrika. Kufuatia haya, niliendelea na masomo yangu ya upigaji picha katika Warsha ya Picha za Soko nchini Afrika Kusini. Mafunzo haya yalikuwa hatua ya mabadiliko katika mtazamo wangu wa kisanii; Yeye hakuibadilisha, bali aliisafisha. Kabla ya mafunzo haya, kazi yangu ya hali halisi ililenga hasa picha au picha za mitaani.

Walakini, baada ya muda, niligundua pengo katika usimulizi wangu wa hadithi. Kulikuwa na mambo muhimu ambayo sikuweza kuwasilisha kupitia upigaji picha wa hali halisi. Nguvu, uwepo, nguvu ilitoka kwa watu wangu, lakini mara nyingi waliepuka picha mbichi. Hivi ndivyo nilivyojumuisha maonyesho katika mbinu yangu ya kisanii. Huniruhusu kuunda hadithi yangu kulingana na maono yangu, kuvuta uzuri na rangi ndani yake na kutunga matukio ambayo yanaimarisha ujumbe ninaotaka kuwasilisha.

Leo, ninachukulia sanaa yangu kuwa filamu, lakini simulizi lake linaonyeshwa katika picha tuli. Kila mara mimi huanza na swali au suala, kisha ninakusanya shuhuda na hadithi. Ninatafsiri upya hadithi hizi kupitia upigaji picha wangu, kila picha ikipata kina cha kiishara na simulizi.

Mashariki mwa DRC kwa mara nyingine tena imetumbukia katika vita. Je, unapitiaje mkasa huu wa kumi na moja kama mwanamke wa Kongo? Je, msanii anaweza kuchukua nafasi gani katika hali ya kutisha?

Mimi ni msanii, mimi ni mpiga picha, na hiyo ndiyo tu ninaweza kutoa ulimwengu. Hali ya sasa ya Goma ni ya kutisha, haswa kwa wanawake. Migogoro inapozuka, wao ndio waathirika wa kwanza, huku unyanyasaji wa kingono ukitumika kama silaha ya vita. Wanawake na wasichana wanakabiliwa na aina nyingi za mateso: sio tu kwamba wanashiriki katika vita, lakini pia wanapaswa kukabiliwa na ukosefu wa usalama, kulazimishwa kukimbia, mauaji, umaskini na magonjwa. Kwa hiyo wamezidiwa na kiwewe kirefu, kinachochochewa na kutotabirika na ukatili wa matukio haya. Wakati huu, nilikuwa Goma wakati jeuri ilipozuka, na kwa mara ya kwanza vita vilifika katikati mwa jiji. Haya hayakuwa mapigano tena viungani au umbali wa kilomita chache tu: mapigano yalikuwa hapa, katika mitaa ya Goma. Ulikuwa ni ukweli usioelezeka, jambo la kutisha lililotokea kila siku. Nilimwona msichana mwenye umri wa miaka miwili akiwa amepatwa na kiwewe sana, na mimi mwenyewe nilihuzunishwa na milipuko ya mabomu, mauaji na woga ulioenea kila mahali. Kama msanii, jukumu langu ni kuandika mkasa huu kwa njia yangu mwenyewe. Kwa kweli, waandishi wa habari tayari wanafanya kazi ya uwanjani, lakini kwa mara ya kwanza, nilikuwa na hisia kwamba vyombo vya habari vya kimataifa havikuonyesha kiwango kamili cha mkasa huo. Kwa kawaida, mimi ni mmoja wa wale wanaokemea taswira mbaya inayotolewa kuhusu Goma kupitia vyombo vya habari. Lakini wakati huu halikuwa suala la uwakilishi duni: ilikuwa kimya cha viziwi. Nikikabiliwa na hali hii, ninachoweza kufanya ni kushuhudia. Nataka kushutumua na kusema kupitia sanaa yangu. Kazi hii itachapishwa hivi karibuni: mfululizo wa picha ulioongozwa na kile nilichokiona, kusikia na kuhisi. Kubadilisha shuhuda hizi kuwa taswira ni njia yangu ya kushiriki, ya kutoa sauti kwa wale wanaoteseka na kutoruhusu hadithi hii kuzama katika usahaulifu.

Pata mahojiano kamili kwenye wavuti yetu: www.globalafricasciences.org